

Vlaams Ministerie
van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie
Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van Vrij Instituut voor Buitengewoon Secundair Onderwijs Het Kasteelpark te Oud-Turnhout

Hoofdstructuur buso

	Instellingsnummer	128975
	Instelling	Vrij Instituut voor Buitengewoon Secundair Onderwijs Het Kasteelpark
directeur		Sandra Simons
adres		Steenweg op Mol 154 - 2360 OUD-TURNHOUT
telefoon		014/63.85.27
fax		014/45.45.62
e-mail		directie@hetkasteelpark.be
website/URL		www.vibo.be
	Bestuur van de instelling	972315 - Vrij Instituut Buit. Ond. te TURNHOUT
adres		Noord-Brabantlaan 79 - 2300 TURNHOUT
	CLB	114975 - Vrij CLB Kempen te TURNHOUT
adres		Korte Begijnenstraat 18 - 2300 TURNHOUT
	Dagen van het doorlichtingsbezoek	22/04/2013,23/04/2013,24/04/2013,25/04/2013
	Einddatum van het doorlichtingsbezoek	25/04/2013
	Datum bespreking verslag met de instelling	20/06/2013
	Samenstelling inspectieteam	
	Inspecteur-verslaggever	Wim Baude
	Teamleden	Wouter Schelfhout Jo Coeman Alex Maes

INHOUDSOPGAVE

INLEIDING	3
1. SAMENVATTING	5
2. FOCUS VAN DE DOORLICHTING	6
2.1 Leerprestaties in de focus	6
2.2 Procesindicatoren of -variabelen in de focus	7
3. VOLDOET DE SCHOOL AAN DE ERKENNINGSVOORWAARDEN?	7
3.1 Opleidingsvorm een – Algemene en Sociale Vorming	7
3.2 Opleidingsvorm vier - Handel in de eerste graad (leerplan D/2011/7841/032)	9
3.3 Opleidingsvorm vier – Kantoor in de derde graad bso Kantoor (Leerplan D/2004/0279/066)	11
3.4 OV4 - Structuuronderdeel: Maatschappelijke Vorming in het eerste jaar B en BVL en Project Algemene Vakken in de tweede en de derde graad (leerplan D/2012/7841/011 (mavo) en D/2003/0279/00 pav)	15
4. BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	18
4.1 Personeelsbeheer	18
4.2 Professionalisering	19
4.3 Begeleiding	20
5. ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	21
6. STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	22
6.1 Wat doet de school goed?	22
6.2 Wat kan de school verbeteren?	23
6.3 Wat moet de school verbeteren?	23
7. ADVIES	24
8. REGELING VOOR HET VERVOLG	24

INLEIDING

Dit verslag is het resultaat van de doorlichting van uw instelling¹ door de onderwijsinspectie van de Vlaamse Gemeenschap. Het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 geeft haar de opdracht hiertoe.

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de instelling de erkenningsvoorwaarden respecteert, of ze op systematische wijze haar eigen kwaliteit bewaakt en of ze zelfstandig de tekorten kan remediëren.

Het advies in dit verslag heeft betrekking op alle erkenningsvoorwaarden uitgezonderd de voorwaarden betreffende hygiëne, veiligheid en woonbaarheid.

Vanaf het schooljaar 2011-2012 vindt de controle op de erkenningsvoorwaarden betreffende woonbaarheid, veiligheid en hygiëne gelijktijdig met de doorlichting plaats. Deze controle op woonbaarheid, veiligheid en hygiëne resulteert in een afzonderlijk verslag. Alle verslagen worden gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Het referentiekader dat de onderwijsinspectie gebruikt bij een doorlichting is opgebouwd rond de componenten context, input, proces en output:

- context: de omgevingskenmerken en de kenmerken van administratieve, materiële, bestuurlijke en juridische aard die de instelling karakteriseren
- input: kenmerken van het personeel en van de leerlingen of cursisten van de instelling
- proces: initiatieven die een instelling neemt om output te realiseren, rekening houdend met haar context en input
- output: de resultaten die de instelling met haar leerlingen of cursisten bereikt.

Meer info over het CIPO-referentiekader vindt u op www.onderwijsinspectie.be.

De doorlichting bestaat uit drie fases: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en de verslaggeving.

Tijdens het vooronderzoek selecteert de onderwijsinspectie de onderwijsdoelstellingen en de procesindicatoren of -variabelen die het inspectieteam onderzoekt tijdens het doorlichtingsbezoek.

Tijdens het doorlichtingsbezoek verzamelt het inspectieteam bijkomende informatie via observaties, gesprekken en analyse van documenten.

Het resultaat van de doorlichting is het doorlichtingsverslag.

Het doorlichtingsverslag vangt aan met een voor het brede publiek toegankelijke samenvatting. Het vervolgt met een beschrijving van de doorlichtingsfocus.

Tijdens een doorlichting zoeken de onderwijsinspecteurs een antwoord op drie onderzoeksvragen:

- In welke mate voldoet de instelling aan de onderwijsdoelstellingen? (het erkenningsonderzoek)
- In welke mate onderzoekt en bewaakt de instelling op een systematische manier de kwaliteit van de processen zodat deze bijdragen tot het bereiken/nastreven van de onderwijsdoelstellingen? (het kwaliteitsonderzoek)
- Is er in de instelling een algemeen beleid dat het mogelijk maakt om zelfstandig tekorten weg te werken? (het onderzoek 'algemeen beleid')

In drie hoofdstukken geeft de onderwijsinspectie een antwoord op deze vragen.

¹ Instelling: onderwijsinstelling of CLB (Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, artikel 2, 11°). Onderwijsinstelling: een pedagogisch geheel waar onderwijs georganiseerd wordt en waaraan een uniek instellingsnummer toegekend is (Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, artikel 2, 13°).

Om de kwaliteit van de processen in kaart te brengen gebruikt de onderwijsinspectie een kwaliteitswijzer. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de instelling bij haar activiteiten aandacht heeft voor

- doelgerichtheid: welke doelen stelt de instelling voorop?
- ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de instelling om efficiënt en doelgericht te werken?
- doeltreffendheid: worden de doelen bereikt en gaat de instelling dit na?
- ontwikkeling: heeft de instelling aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?

Meer informatie over de kwaliteitswijzer vindt u eveneens op www.onderwijsinspectie.be.

Wat de instelling goed doet, wat de instelling kan verbeteren en wat de instelling moet verbeteren komt aan bod bij 'Sterktes en zwaktes van de instelling'.

Het doorlichtingsverslag eindigt met een advies dat betrekking heeft op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de instelling. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de instelling of van structuuronderdelen
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen als de instelling binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de instelling de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve verslag informeert de directeur van de instelling leerlingen, ouders en/of cursisten over de mogelijkheid tot inzage. De directeur van het centrum voor leerlingenbegeleiding informeert de centrumraad.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de instelling het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de instelling of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De instelling mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1. SAMENVATTING

Deze school werd pas vorig schooljaar autonoom door een splitsing van VIBO De Brem. VIBO De Brem richt zich op leerlingen met een verstandelijke beperking die schoollopen in een opleidingsvorm één. VIBO Kasteelpark focust zich op leerlingen met een fysieke handicap of een autismespectrumstoornis binnen opleidingsvorm een en vier. In februari werd een nieuwe directeur aangesteld. Deze directeur was op het tijdstip van de doorlichting twee maanden in dienst.

Uit de vaststellingen tijdens de doorlichting blijkt dat de school voor de meeste structuuronderdelen/vakken voldoet aan de erkenningsvoorwaarden. Voor de basisoptie Handel in de eerste graad worden de leerplandoelen onvoldoende gerealiseerd.

De Algemene en Sociale Vorming van opleidingsvorm één is voldoende gericht op de einddoelstelling van deze opleidingsvorm namelijk de integratie in een beschermd leefmilieu. De structuur van het onderwijsaanbod is afgestemd op de specifieke kenmerken van de doelgroep. Daarbij kunnen sommige leerlingen een getuigschrift behalen via een samenwerking met de examencommissie. Deze aanpak is waardevol. Toch blijkt de individuele benadering van de leerlingen op een handelingsplanmatige wijze nog voor verbetering vatbaar. De leervorderingen van de leerlingen worden nog niet op een eenduidige wijze in kaart gebracht waardoor de individuele doelenselectie niet optimaal is afgestemd op de beginsituatie van de leerlingen. Binnen het onderwijsaanbod ligt de nadruk nog sterk op het cognitieve aspect en worden de psychomotorische en sociaal emotionele doelen en de daaraan gekoppelde parameters nog onvoldoende geconcretiseerd binnen de doelenselectie. Er is wel een evenwichtig aanbod van vakken die gericht zijn op de vormingsdomeinen wonen, werken en vrije tijd. De initiatieven binnen het wettelijk kader van de sociaal maatschappelijke training, waarbij de mogelijkheid geboden wordt om ook werkervaring (stage in een bedrijf) op te doen, zijn voorbeelden van goede praktijk.

In de basisoptie Handel in de eerste graad van opleidingsvorm vier worden de leerplandoelen onvoldoende structureel aangeboden en gerealiseerd. De handelingsplanmatige aanpak is onvoldoende afgestemd op een gerichte vakspecifieke aanpak. Differentiatie tijdens de les via een flexibel en individueel aangepast aanbod en werkvormen blijkt een werkpunt. De evaluatie is nog te sterk afgestemd op een cognitief niveau en is minder competentiegericht uitgewerkt.

De leerplandoelen van de studierichting bso Kantoor in de derde graad worden met voldoende diepgang op een handelingsplanmatige wijze aangeboden. Toch blijkt de remediëring en differentiatie nog te sterk gericht op algemene sticordimaatregelen (STICORDI is een letterwoord dat staat voor stimulerende, compenserende, remediërende en dispenserende maatregelen) en in mindere mate op een gerichte vakspecifieke aanpak. Naast het leerboek worden in de klaspraktijk heel wat bijkomende relevante initiatieven uitgewerkt die het realiteitsgerichte karakter van de lessen vergroten. De stages worden uitgewerkt conform de regelgeving en goed begeleid. Toch blijkt in het zesde leerjaar dat, onderbouwd vanuit een competentiegerichte leerlijn die al start in het eerste leerjaar, er nog steeds leerlingen over onvoldoende draagkracht en competenties beschikken om de stages tot een goed einde te kunnen brengen.

De leerplandoelen worden voor de maatschappelijke vorming in de eerste graad en het project algemene vakken (PAV) in de tweede en derde graad op een voldoende wijze aangeboden en gerealiseerd. Het gehanteerde proces van afstemming van het onderwijsaanbod op de onderwijsbehoeften van de leerlingen is voor verbetering vatbaar. De multidisciplinaire samenwerking verloopt onvoldoende gecoördineerd. Hierdoor wordt de voortgang van het leerproces en het beheersingsniveau van de eindtermen niet vanuit een gezamenlijke aanpak opgevolgd en bijgestuurd. Het onderwijsaanbod is sterk gericht op het verwerven van kennis waardoor de aandacht voor het kritisch creatief functioneren slechts beperkt aan bod komt.

Tijdens het kwaliteitsonderzoek van de processen werd vastgesteld dat de deskundigheidsbevordering doelgerichter en doeltreffender kan verlopen. De school beschikt niet over een uitgeschreven nascholingsplan wat een inbreuk tegen de regelgeving is. De verantwoordelijkheid voor de

professionalisering ligt overwegend bij het personeel. Het beleid ziet onvoldoende toe of alle leraren op geregelde basis hun deskundigheid verder ontwikkelen vanuit de prioriteiten die de school gesteld heeft.

De handelingsplanning verloopt nog onvoldoende vanuit een schooleigen visie die gedragen is door de volledige personeelsgroep. De aandacht voor de structurele ondersteuning en opvolging van de handelingsplanmatige aanpak komt eveneens onvoldoende tot uiting. Doordat de leervorderingen nog niet eenduidig in kaart worden gebracht, blijkt de evaluatiepraktijk onvoldoende diagnostisch en te weinig gericht op het cyclisch proces van handelingsplanning. Hierdoor is de aandacht voor de effectiviteit van de handelingsplanning onvoldoende bewaakt.

De personeelsevaluatie verloopt niet volgens de wettelijke voorschriften. Er hebben tot nog toe geen evaluatiegesprekken plaatsgevonden. Het juridisch en administratief in orde maken van het proces van personeelsevaluatie was in de voorbije jaren geen echte prioriteit voor de school.

Het algemeen beleid van de school ondersteunt op dit ogenblik onvoldoende de onderwijsprocessen. Het zeer grote aantal uren dat uit het lesurenpakket genomen wordt om het beleid uit te voeren en vorm te geven, draagt onvoldoende bij tot een gelijkgerichte aanpak. De communicatie tussen de schoolleiding, het schoolbestuur en de medewerkers is voor verbetering vatbaar. Er is sprake van een ernstige communicatiestoornis. De opvolging van de regelgeving is een werkpunt. De ontoereikende infrastructuur en uitrusting voor beide opleidingsvormen hebben tot gevolg dat veel ontwikkelingsdoelen of eindtermen niet voldoende kunnen nagestreefd of gerealiseerd worden. Deze problematiek drukt sterk op het welbevinden van de medewerkers en heeft hierdoor eveneens een negatieve invloed op de onderwijskwaliteit.

Uit het erkenningsonderzoek blijkt dat de werking van de school voldoet voor alle onderzochte structuuronderdelen/vakken behalve voor de basisoptie Handel in de eerste graad. Het ontbreken van een degelijke handelingsplanmatige aanpak heeft tot gevolg dat bij de individuele benadering en remediëring van de leerlingen onvoldoende uitgegaan wordt van de individuele leervorderingen. De verschillende onderwijskundige processen worden onvoldoende vorm gegeven en ondersteund vanuit een krachtig algemeen beleid. De communicatiestoornis tussen de leiding en de medewerkers heeft een nefaste invloed op de schoolcultuur en het welbevinden van de personeelsleden. De onderwijsinspectie sluit deze doorlichting dan ook af met een beperkt gunstig advies voor drie schooljaren.

2. FOCUS VAN DE DOORLICHTING

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting heeft de inspectie leerprestaties en procesindicatoren/procesvariabelen geselecteerd voor onderzoek tijdens de doorlichtingsbezoeken.

De resultaten van de controle op de erkenningsvoorwaarden betreffende bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne, vindt u terug in een afzonderlijk verslag

2.1 Leerprestaties in de focus

OPLEIDINGSVORM 1

OPLEIDINGSVORM 4

KEUZE / SPECIFIEK GEDEELTE		Basisvorming	Keuze/Specifiek gedeelte
Graad 1	Handel		Handel
Graad 2	BSO Kantoor	MAVO	
Graad 3	BSO Kantoor	PAV	Kantoor

2.2 Procesindicatoren of -variabelen in de focus

Personeel

Personeelsbeheer

Evaluatiesysteem

Professionalisering

Deskundigheidsbevordering

Logistiek

Welzijn

Veiligheid

Gezondheid en hygiëne

Milieu

Onderwijs

Begeleiding

Leerbegeleiding

3. VOLDOET DE SCHOOL AAN DE ERKENNINGSVOORWAARDEN?

Het onderzoek naar het voldoen aan de erkenningsvoorwaarden levert voor de geselecteerde leerprestaties het volgende op:

3.1 Opleidingsvorm een – Algemene en Sociale Vorming

Voldoet

De school bereidt de leerlingen op een handelingsplanmatige wijze voldoende voor op de einddoelstelling van deze opleidingsvorm namelijk integratie in een beschermd leefmilieu. Daarbij komen de drie vormingsgebieden wonen, vrije tijd en arbeid op een evenwichtige wijze aan bod.

Vaststellingen

Beginsituatiebepaling

Beeldvorming

Functionele neerslag

Actualisering

De beeldvorming van de leerlingen wordt bepaald op een multidisciplinair overleg. Er worden gegevens verzameld voor een zevental domeinen. Deze gegevens worden op geregelde tijdstippen aangevuld en geactualiseerd. De neerslag van de evaluaties is sterk gericht op attitudinale, gedragsmodificerende en sociale en emotionele gegevens van de leerlingen. De vakinhoudelijke evaluatie is vrij algemeen en geeft geen duidelijk beeld over de leervorderingen van de leerlingen.

Doelenselectiefase

Doelenkaders

Evenwichtig aanbod

Horizontale en verticale

afstemming

Op maat

Multidisciplinair overleg

De vakwerkgroep heeft de voorbije schooljaren een duidelijke visie ontwikkeld over het doelgericht werken. De concretisering daarvan is nog steeds in ontwikkeling. Dit schooljaar is een document ontwikkeld waarbij de ontwikkelingsdoelen voor deze opleidingsvorm gekoppeld worden aan de verschillende vakken of activiteiten die aangeboden worden. Op deze wijze tracht de school een evenwichtig aanbod te realiseren met een duidelijke horizontale en verticale afstemming. Toch blijkt uit de handelingsplanning nog onvoldoende het individuele traject dat leerlingen afleggen en is het eveneens onduidelijk vanuit welke individuele doelenselectie het onderwijsaanbod vertrekt. De doelenselectie is nog te sterk afgeleid van de verschillende vakken en activiteiten en is nog onduidelijk afgestemd op de individuele beginsituatie en remediëeringsnoden van de leerlingen. Bij de concretisering van de ontwikkelingsdoelen ligt de nadruk nog zeer sterk op de cognitieve verwerking en is er nog geen selectie van geconcretiseerde ontwikkelingsdoelen gemaakt op basis van psychomotorische en sociaal-

emotionele doelen en de daaraan gekoppelde parameters per ontwikkelingsdomein.

De organisatie van de leerlingenbesprekingen verloopt via een middagoverleg waarop niet alle leden van de klassenraad aanwezig zijn. De klassenraden zelf worden ingericht als vakgroepvergadering waar naast praktische afspraken soms ook leerlingenbesprekingen plaatsvinden. Hierdoor is het multidisciplinaire overleg onvoldoende doelgericht en niet het resultaat van de bevindingen van alle participanten van de klassenraad. Tijdens de trimestriële evaluatiedagen zijn deze voorwaarden wel vervuld.

Vorbereidingsfase

Groeperingsvorm
Vakkenopdeling
Planning
Multidisciplinair
Infrastructuur en uitrusting

De school heeft voor opleidingsvorm één een structuur uitgewerkt die goed afgestemd is op de specificiteit van de doelgroep. De drie fases met daarin twee leerstromen vormen een duidelijke structuur die optimaal kan inspelen op de onderwijsbehoeften van de leerlingen. Er is gekozen voor een strikte vakkenopdeling voor beide stromen. Naast de leerplangebonden vakken is er voor de leerlingen van de A-stroom ook nog een vakkenaanbod gepland dat tracht in te spelen op de drie vormingsdomeinen van wonen, werken en vrije tijd. Voor de B-stroom wordt een pakket algemene vorming aangeboden (Project Algemene Vakken) met daarnaast ook een vakkenaanbod dat gericht is op de drie vormingsdomeinen. Voor alle vakken zijn leerlijnen uitgewerkt en wordt de horizontale afstemming bewaakt.

De infrastructuur en materiële uitrusting zijn zeer minimaal en onvoldoende afgestemd op de onderwijsbehoeften van de leerlingen. De leerplanrealisatie van vakken in de A-stroom kan onvoldoende gerealiseerd worden omwille van het ontbreken van specifieke uitrusting.

Uitvoeringsfase

Planmatige aanpak
Flexibiliteit
Methodiek en werkvormen
Individualisatie en differentiatie

De uitvoering van het leeraanbod getuigt van een planmatige en doelgerichte aanpak. Toch blijkt de uitwerking sterk gericht op de cognitieve verwerking. In de zelf uitgewerkte cursussen Project Algemene Vakken is zeer veel energie en tijd gestopt door de leraren. Toch blijkt de invulling ervan zeer uitgebreid en wordt veelvuldig invuldidactiek gehanteerd. Ook voor andere vakken blijkt de aanpak nog te sterk gericht op cognitieve aspecten en is een functionele aanpak vanuit ervarings- en competentiegericht leren niet altijd het uitgangspunt. Anderzijds hanteert de school wel verschillende methodieken die inspelen op hun specifieke doelgroep. Voorbeelden daarvan zijn PAT (Parallel Alternatief Traject) met daarin 'running' en 'mountainbike', de cel individuele begeleiding, Mindfulness en 'het individueel traject'. Hieruit blijkt dat de school en de leraren in hun concrete lespraktijk wel degelijk aandacht schenken aan individuele begeleiding en remediëring maar dat dit nog onvoldoende duidelijk verantwoord en geduid wordt in de individuele handelingsplanning.

De inzet van de ergotherapeuten kadert onvoldoende in een gedragen visie en is niet gestuurd vanuit een multidisciplinaire beslissing op de klassenraad. Ergotherapeuten worden binnen hun paramedische opdracht ingezet voor het uitvoeren van autonome lesopdrachten, wat niet conform de regelgeving is.

Evaluatiefase

Visie en afspraken
Systeem of instrument
Gelinkt aan doelen/diagnostisch
Valide, evenwichtig en
representatief
Overgangscriteria
Rapportering

Er is nog geen visie ontwikkeld rond de evaluatiepraktijk en ook afspraken daarover ontbreken. Bij de evaluatie worden de ontwikkelings- en onderwijsdoelen nog onvoldoende als uitgangspunt genomen. De school kan nog geen overzicht voorleggen van de leervorderingen van de leerlingen over de schooljaren heen. Hierdoor kan niet aangetoond worden dat de evaluatiepraktijk voldoende valide, evenwichtig en representatief is. De diagnostische waarde is hierdoor eveneens onvoldoende aanwezig. De nieuw ontwikkelde planningsdocumenten bieden echter mogelijkheden om in de toekomst hieraan te werken.

De school hanteert een structuur met drie fasen en twee leerstromen maar heeft tot nog toe geen duidelijke overgangscriteria bepaald. De leerlingen die het behalen van een getuigschrift voorop stellen in de A-stroom leggen een examen af per vak voor de centrale examencommissie. Een overzicht van de behaalde resultaten is terug te vinden op de website van deze commissie.

De rapportering is informatief en geeft een duidelijk beeld van de prestaties van de leerlingen. De rapporteringspraktijk is een voorbeeld van goede praktijk.

Werkplekieren

SMT
Stages
Extramurale BGV

De school organiseert voor alle leerlingen sociaal maatschappelijke training. Deze training is gericht op de drie vormingsdomeinen. Voor de meeste leerlingen wordt dit omgezet in een echte stageperiode waarbij ze als vrijwilliger tewerkgesteld worden in verschillende dienstverlenende bedrijven of centra. Deze werking is inhoudelijk zeer degelijk uitgewerkt en wordt goed opgevolgd en gecoördineerd. Dit is eveneens een voorbeeld van goede praktijk in Vlaanderen.

3.2 Opleidingsvorm vier - Handel in de eerste graad (leerplan D/2011/7841/032)

Voldoet niet

Motivering

De school voldoet niet aan de leerplandoelen van het leerplan Handel in de basisoptie Handel in de eerste graad. Er zijn structureel te grote lacunes bij de leerplanrealisatie. Het gehanteerde proces van handelingsplanning geeft in onvoldoende mate de garantie dat het onderwijs is afgestemd op de individuele onderwijsbehoeften van de leerlingen.

Vaststellingen

Beginsituatiebepaling
Beeldvorming
Functionele neerslag
Actualisering

Het multidisciplinaire team brengt op basis van interne en externe gegevens de beginsituatie van de leerlingen in kaart, met aandacht voor verschillende domeinen. Deze gegevens worden aangevuld en geactualiseerd op basis van tussentijdse en eindevaluaties. De neerslag van de evaluaties in de handelingsplannen is sterk gericht op attitudinale, sociale en emotionele gegevens van de leerlingen waarbij ook veel aandacht gaat naar de draagkracht van de leerlingen. De beeldvorming op vakinhoudelijk vlak vertrekt vooral van de resultaten op taken, toetsen en examens tijdens het schooljaar. Mogelijke werkpunten worden in het leerlingvolgsysteem opgenomen onder een rubriek 'vakinhoudelijke en sticordi-maatregelen'. De functionele opmerkingen hierin zijn echter globaal. De voorgestelde remediëring is meestal gericht op het toepassen van algemene sticordi-maatregelen of individuele leerbegeleiding en minder op een gerichte vakspecifieke aanpak. Ook de voortgang bij de leerplanrealisatie wordt amper besproken. Dit is nochtans, gezien het tragere tempo van een aantal leerlingen en de gevolgen hiervan voor de

andere leerlingen in de klas, vaak een werkpunt.

Doelenselectiefase <i>Op maat</i> <i>Doelenkaders</i> <i>Horizontale en verticale afstemming</i> <i>Evenwichtig aanbod</i>	Het leerplan vormt de basis voor de doelenselectie. Een eerste aanzet tot doelgericht werken is terug te vinden in de jaarplannen per klas. Er worden geen vakgerichte individuele actieplannen per leerling uitgewerkt. De verticale afstemming tussen de leerplanrealisatie in het eerste en tweede leerjaar is nog in ontwikkeling. Op dit ogenblik is de consecutieve opbouw van het leerstofaanbod onduidelijk. Gestructureerde leerlijnen, ook met de daaropvolgende leerjaren in de tweede graad, ontbreken. Momenteel worden de leerplandoelen in het eerste leerjaar voldoende gerealiseerd. In het tweede leerjaar worden – afhankelijk van de problematieken en de daarbij horende vertragingen die zich voordoen doorheen het schooljaar – de leerplandoelen op het vlak van de organisatie van een bedrijf (thema 5) en de toeristische sector (thema 6) meestal niet gerealiseerd. Dit alles vormt samen een substantieel deel van het leerplan waardoor een relevante oriënterende functie van de eerste graad naar de hogere leerjaren in het gedrang komt. De oorzaak voor deze tekorten ligt in belangrijke mate bij de wijze waarop leerlingen, die bijv. wegens blokkades een les hebben gemist, individueel worden opgevangen tijdens volgende lessen. Deze aanpak bemoeilijkt in sterke mate de voortgang voor alle leerlingen. Er werden momenteel nog geen stappen genomen tot een alternatieve aanpak van de remediëring.
Voorbereidingsfase <i>Planning</i> <i>Methodiek en werkvormen</i> <i>Groeperingsvorm</i> <i>Vakgroepwerking</i> <i>Infrastructuur en uitrusting</i>	De planning van de leerplanrealisatie is vooral gebaseerd op het volgen van het leerboek en verder op enkele bijkomende initiatieven. Er wordt vooral gebruik gemaakt van onderwijsleergesprekken en een aantal toepassingsoefeningen. Het realiteitsgerichte karakter van de lessen wordt daarnaast, veeleer beperkt maar wel op een relevante wijze, verhoogd via bezoeken aan winkels, de winkelstraat, banken. Aan deze uitstappen zijn zinvolle opdrachten verbonden waarbij de leerlingen moeten leren zelfstandig werken en samenwerken. Verder wordt op een aantal momenten het gebruik van ICT geïntegreerd in de lessen. Daartoe moeten dan laptops worden gereserveerd die echter niet steeds beschikbaar zijn. Er is ook moeilijk toegang tot projectiemogelijkheden om bepaalde leerinhouden bevattelijker voor te kunnen stellen. Rekening houdend met de interesses en competenties van de doelgroep is dit gebrek aan didactisch materiaal een werkpunt. De brede vakgroepwerking heeft de voorbije jaren een goede dynamiek ontwikkeld, maar is vooral gericht op attitudinale aspecten. De uitwerking van leerlijnen zit nog in een ontwikkelingsfase. De betrokkenheid en inzet van de leraren hierbij is wel groot.
Uitvoeringsfase <i>Planmatige aanpak</i> <i>Flexibiliteit</i> <i>Methodiek en werkvormen</i> <i>Individualisatie en differentiatie</i>	Uit de doorlichting blijkt dat de planning van het onderwijsaanbod, de differentiatie en de remediëring nog te beperkt zijn, ondanks een gedreven en flexibele inzet van de vakgroep. Met de gekozen werkvormen kan wel worden ingespeeld op de nood van de doelgroep aan structuur. Verder worden enkele aanzetten gegeven om ook andere competenties (samenwerken, zelfstandig werken, creatief probleemoplossend denken, ICT-gebruik) aan te spreken en te ontwikkelen. Binnen een leerlijn gericht op de voorbereiding van de stages, maar ook op het kunnen functioneren in de samenleving, zijn deze aanzetten echter nog te beperkt. De individualisatie en differentiatie verlopen vooral via het geven van aangepaste begeleiding tijdens de lessen zelf. Dit gaat echter vaak ten koste van de voortgang van de lessen voor de andere leerlingen. Differentiatie tijdens de les via een flexibel en individueel aangepast aanbod en werkvormen blijkt dus nog een werkpunt.

Evaluatiefase <i>Visie en afspraken</i> <i>Gelinkt aan doelen/diagnostisch</i> <i>Valide, evenwichtig en</i> <i>representatief</i> <i>Rapportering</i>	De visie van de vakgroep is gericht op het voldoende representatief en transparant evalueren van de leerplandoelstellingen. Tot vorig schooljaar werden de leerplandoelen overwegend reproductief bevraagd. Dit schooljaar werden stappen gezet om de toetsen en examens meer toepassings- en competentiegericht te maken. Door de spreiding over voldoende toetsen en taken, die in het eerste leerjaar meetellen voor 100% en in het tweede leerjaar voor 60% van het totaal, tracht men de evaluatie haalbaar te maken voor alle leerlingen. In het tweede leerjaar staat er 40% op examens. De resultaten op deze veeleer cognitief gerichte testen zijn goed. Er wordt geen gebruik gemaakt van een systeem van hertoetsen om het leerproces van individuele leerlingen te ondersteunen. De evaluatie is al bij al nog weinig procesgericht en op maat van de individuele leerling. De evaluatie is wel valide en transparant. De school en de leraren maken veel werk van een voortdurende rapportering naar de leerlingen en ouders. Daarbij is er ook veel en zinvolle aandacht voor attitudes, die niet meetellen in het eindtotaal. Over de ontwikkeling van belangrijke (vakgerichte) competenties wordt er minder gerapporteerd. Hierdoor worden kansen gemist om te werken aan een realistisch zelfbeeld van de leerlingen. De goede eindresultaten van de leerlingen situeren zich dan ook meer op een cognitief niveau en minder op een competentiegericht niveau.
Deskundigheidsbevordering	De leerplanrealisatie voor Handel wordt ondersteund door overleg met de leraren voor de andere vakken en met de paramedici. De grote betrokkenheid en empathische ingesteldheid zijn sterke punten van het team. De interne deskundigheid wordt zowel formeel via de klassenraden als informeel doorgegeven. Toch is deze wederzijdse professionalisering nog overwegend gericht op attitudinale problematieken en in mindere mate op didactische, vakinhoudelijke aspecten. De externe deskundigheidsbevordering de voorbije schooljaren was dan ook hoofdzakelijk gericht op het leren kennen van de ASS-problematiek. Pas vanaf dit schooljaar worden navormingen gevolgd waarbij ook de vakdidactische vaardigheden en inzichten verder uitgebreid worden.

3.3 Opleidingsvorm vier – Kantoor in de derde graad bso Kantoor (Leerplan D/2004/0279/066)

Voldoet

Motivering

De school voldoet aan de leerplandoelen van het leerplan Kantoor in de derde graad van de studierichting bso Kantoor. Het gehanteerde proces van handelingsplanning geeft in voldoende mate de garantie dat het onderwijs is afgestemd op de onderwijsbehoeften van de leerlingen.

Vaststellingen

Beginsituatiebepaling <i>Beeldvorming</i> <i>Functionele neerslag</i> <i>Actualisering</i>	Het multidisciplinaire team brengt op basis van interne en externe gegevens de beginsituatie van de leerlingen in kaart, met aandacht voor verschillende domeinen. Deze gegevens worden aangevuld en geactualiseerd op basis van tussentijdse en eindevaluaties. De neerslag van de evaluaties in de handelingsplannen is sterk gericht op attitudinale, sociale en emotionele gegevens waarbij ook veel aandacht gaat naar de draagkracht van de leerlingen. De beeldvorming op vakinhoudelijk vlak vertrekt vooral van de resultaten op taken, toetsen en examens tijdens het schooljaar. Mogelijke werkpunten worden in het leerlingvolgsysteem
--	--

opgenomen onder een rubriek 'vakinhoudelijk en sticordi-maatregelen'. De functionele opmerkingen hierin zijn echter globaal. De voorgestelde remediëring is meestal gericht op het toepassen van algemene sticordi-maatregelen of individuele leerbegeleiding en minder op een gerichte vakspecifieke aanpak. Ook de voortgang bij de leerplanrealisatie wordt amper besproken.

Doelenselectiefase
Op maat
Doelenkaders
Horizontale en verticale
afstemming
Evenwichtig aanbod

Het leerplan en de voortdurende opvolging van de leerlingen vormt de basis voor de doelenselectie. Een eerste aanzet tot doelgericht werken is terug te vinden in de jaarplannen per klas. Daarnaast zijn er binnen de individuele handelingsplannen vooral ook attitudinale doelen terug te vinden. Er worden geen vakgerichte individuele actieplannen per leerling uitgewerkt. De verticale afstemming tussen de leerplanrealisatie in de verschillende graden op het vlak van te ontwikkelen competenties is – ook in het kader van het nieuwe leerplan volgend schooljaar – nog beperkt. Een aantal competenties komen pas aan bod in de derde graad bij de stages waardoor van sommige leerlingen pas op dat moment wordt vastgesteld dat ze het bij OV4 verwachte niveau niet aankunnen.

De doelen voor de verschillende onderdelen van het leerplan in de derde graad Kantoor worden bij de meeste leerlingen met voldoende diepgang gerealiseerd. Toch zijn er per onderdeel nog een aantal duidelijke werkpunten. Bij de aanpak van het boekhouden wordt goed ingespeeld op de nood aan voldoende herhaling en structuur. Dit gebeurt via herhalingsoefeningen, gelinkt aan een duidelijke eigen cursus. Een gevolg hiervan is echter dat dit bijkomende druk zet op de leerplanrealisatie, waardoor de thema's in verband met BTW-administratie en facturatie niet steeds kunnen worden behandeld. Daar staat tegenover dat het leerboek soms nog in detail wordt gevolgd waar het leerplan dit niet vereist. In het zevende jaar bso Kantoor, wat door alle leerlingen wordt gevolgd, kunnen deze lacunes nog worden opgevangen. Verder wordt gebruik gemaakt van boekhoudsoftware die door de leerlingen als te complex en ongestructureerd wordt gevoeld. Voor het onderdeel wetgeving werd vorig schooljaar een deel van het handelsrecht niet behandeld. Dit schooljaar zit de leerplanrealisatie wel goed op schema. Er wordt gebruik gemaakt van voldoende afwisselende werkvormen met – op een haalbaar niveau – aandacht voor casussen. Men beschikt over een eigen lokaal met voldoende computers zodat sticordi-maatregelen mogelijk worden en ook ICT voldoende geïntegreerd kan worden. Toch zijn zowel het lokaal, de uitrusting, als de computers in die mate afgeleefd dat er moeilijk sprake kan zijn van een krachtige leeromgeving. Ook voor het onderdeel secretariaat beschikt men over een amper voldoende uitgerust klaslokaal. De computers draaien nog op voorbijgestreefde besturingssoftware. De opstelling waarbij voor de leerlingen het klavier schuin staat ten aanzien van het scherm is niet ergonomisch. Op sommige momenten zijn de projectiemogelijkheden, nodig om voor de doelgroep bepaalde leerinhouden bevattelijker voor te stellen, beperkt. Er is geen scanner. Er is bij de leerplanrealisatie in verhouding zeer veel aandacht voor databeheer en rekenblad en minder aandacht voor het geïntegreerd werken met de verschillende softwarepakketten binnen realiteitsgerichte kantoor- en andere settings. De leerlingen werken wel aan enkele zinvolle projecten die deels hieraan tegemoet komen. Het onderdeel logistiek wordt voldoende realiteitsgericht gemaakt door middel van een aantal bedrijfsbezoeken waar in samenwerking met de andere onderdelen van het leerplan zinvolle opdrachten worden aan verbonden. Er wordt ook een project opgezet – een winkeltje met kantooormateriaal – waarbij de leerlingen de bestellingen, voorraden en goederenstromen leren beheren. Ook de cursus wordt op een voldoende levendige wijze aangebracht. Het leren gebruiken van de software in verband met voorraadbeheer werd pas vanaf dit schooljaar in

het zesde leerjaar bso Kantoor goed opgestart. Het onderdeel seminaries wordt realiteitsgericht ingevuld met de uitwerking van een virtueel bedrijf. Er wordt voor de doelgroep extra aandacht besteed aan een duidelijke planning als voorbereiding van de op te nemen taken. De werking wordt verder ondersteund met goed gestructureerde invulopdrachten. Het werken met een magazijnspel werd stopgezet wegens onvoldoende materiaal, maar de doelstellingen hierbij komen impliciet aan bod bij het winkelproject.

Voorbereidingsfase

Planning
Methodiek en werkvormen
Groeperingsvorm
Vakgroepwerking
Infrastructuur en uitrusting

De planning van de leerplanrealisatie is vaak nog gebaseerd op het volgen van het leerboek, maar daarnaast worden ook heel wat bijkomende relevante initiatieven uitgewerkt die het realiteitsgerichte karakter van de lessen vergroten (uitstappen, bedrijfsbezoeken, virtueel bedrijf, projecten). Aan deze initiatieven zijn zinvolle opdrachten verbonden waarbij de leerlingen moeten leren zelfstandig werken en samenwerken. Verder wordt op heel wat momenten het gebruik van ICT geïntegreerd in de lessen. Toch voldoet het didactisch materiaal amper, wat de ondersteuning van de didactische processen bemoeilijkt (zie hoger). Bij de stages blijken een aantal vanuit het leerplan verwachte activiteiten bij heel wat leerlingen weinig aan bod te komen. Een aanpak om dit binnen de school zelf op te vangen wordt bemoeilijkt doordat de infrastructuur (met bijv. een kantooropstelling, onthaal, vergaderzaal, voldoende telefoons) weinig overeenstemming vertoont met een echte kantoorruimte. Rekening houdend met de situatie, interesses en competenties van de doelgroep is de verdere uitwerking van de didactische uitrusting een duidelijk werkpunt. De brede vakgroepwerking heeft de voorbije jaren een goede dynamiek ontwikkeld, maar is vooral gericht op attitudinale aspecten. Op dit ogenblik zit de uitwerking van leerlijnen nog in een ontwikkelingsfase. De betrokkenheid en inzet van de leraren hierbij is wel groot.

Uitvoeringsfase

Planmatige aanpak
Flexibiliteit
Methodiek en werkvormen
Individualisatie en differentiatie

Uit de doorlichting blijkt dat de planning van het onderwijsaanbod, de differentiatie en de remediëring nog te beperkt zijn, ondanks een gedreven en flexibele inzet van de vakgroep. Met de gekozen werkvormen kan wel worden ingespeeld op de nood van de doelgroep aan structuur. Verder worden al heel wat relevante aanzetten gegeven om essentiële competenties zoals samenwerken, zelfstandig werken, creatief probleemoplossend denken, ICT-gebruik aan te spreken en te ontwikkelen. Toch blijft het gericht werken aan deze competenties, startend vanaf de eerste graad, als voorbereiding op de stages, maar ook op het breder kunnen functioneren in de samenleving, momenteel nog te beperkt. De individualisatie en differentiatie verlopen vooral via het geven van aangepaste begeleiding tijdens de lessen zelf. Dit gaat echter soms nog ten koste van de voortgang van de lessen voor de andere leerlingen. Differentiatie tijdens de les via een flexibel en individueel aangepast aanbod en werkvormen blijkt dus nog een werkpunt.

Evaluatiefase

Visie en afspraken
Gelinkt aan doelen/diagnostisch
Valide, evenwichtig en
representatief
Rapportering

De visie van de vakgroep is gericht op het voldoende representatief en transparant evalueren van de leerplandoelstellingen. Naast een sterk reproductieve bevraging is er ook aandacht voor een meer toepassingsgerichte benadering. Door de spreiding over voldoende toetsen en taken voor dagelijks werk en door het beperken van de examens tot boekhouden en secretariaat via een zinvolle open boek-methode (wat dan meetelt voor 30% van het totaal), tracht men de evaluatie haalbaar te maken voor alle leerlingen. De resultaten op deze veeleer cognitief gerichte testen zijn goed. Er wordt geen gebruik gemaakt van een systeem van hertoetsen om het leerproces van individuele leerlingen te ondersteunen. De evaluatie is dus nog weinig procesgericht en op maat van de individuele leerling (behalve voor de stages en geïntegreerde proef). De school en de

leraren maken veel werk van een voortdurende rapportering naar de leerlingen en ouders. Daarbij is er ook veel en zinvolle aandacht voor attitudes, die niet meetellen in het eindtotaal. Over de ontwikkeling van belangrijke (vakgerichte) competenties wordt er minder gerapporteerd (behalve voor de stages). Hierdoor worden nog kansen gemist om te werken aan een realistisch zelfbeeld van de leerlingen. De goede resultaten van de leerlingen situeren zich dan ook meer op een cognitief niveau en minder op een competentiegericht niveau.

Stages De administratieve uitwerking van de stage gebeurt in overeenstemming met de regelgeving terzake. De didactische uitwerking wordt opgestart in het vijfde leerjaar door middel van twee dagen observatie op de toekomstige stageplaats. De stagiair krijgt dan al een eerste overzicht van de stage-taken mee. De stage wordt intensief begeleid via voldoende stage-bezoeken, waarbij wordt overlegd met de lokale mentor en via de uitwerking en opvolging van een stage-logboek en stageverslagen. De stage-activiteitenlijst wordt pas vanaf dit schooljaar (per week) ingevuld. Daarbij wordt duidelijk dat een aantal vanuit het leerplan verwachte activiteiten (BTW- en loonadministratie, werken met vervoerdocumenten, telefoneren) bij heel wat leerlingen weinig aan bod komen. Er is nog geen aanpak om dit op te vangen door deze activiteiten op een voldoende realistische wijze tijdens de lessen op een voldoende geïntegreerde en competentiegerichte wijze op school zelf aan bod te laten komen. De evaluatie van de stage gebeurt voldoende procesmatig. De leerlingen krijgen feedback op een eerste versie van het logboek en het stageverslag, die ze dan kunnen aanpassen. Er is een duidelijke evaluatie van de verwachte attitudes via een SAM-schaal. Ook de werkbekwaamheid, geoperationaliseerd via de stage-activiteitenlijst, wordt geëvalueerd. De leerlingen krijgen een tussentijdse evaluatie met duidelijke werkpunten en een eindevaluatie. Leerlingen geven hierbij ook een oordeel over zichzelf wat kan aanzetten tot zelfreflectie. Een aandachtspunt is wel dat het oordeel van de stagementor meetelt voor 75% van het eindtotaal zonder dat er hier vooraf steeds een duidelijk overleg heeft plaatsgevonden met de stagebegeleiders van de school. Verder blijken leerlingen in het zesde leerjaar niet steeds over voldoende draagkracht en competenties te beschikken om de stages tot een goed einde te kunnen brengen. De vraag kan worden gesteld of er in de voorgaande leerjaren – binnen een leerlijn – voldoende situaties werden gecreëerd om dit vroeger te kunnen ontdekken en inoefenen.

Geïntegreerde proef De geïntegreerde proef is opgebouwd via opdrachten gelinkt aan de stages. Het gaat daarbij om zinvolle opdrachten waarmee de verschillende onderdelen van het specifiek gedeelte op een voldoende geïntegreerde wijze aan bod komen. Het niveau van de proef is voldoende hoog, doordat de leerlingen hun leerproces moeten leren sturen, plannen en organiseren. De leerlingen krijgen een overzichtelijke bundel met de doelstellingen en de opdrachten en worden goed begeleid. De evaluatie is voldoende transparant en er worden ook stappen gezet om deze meer procesmatig uit te werken.

Deskundigheidsbevordering De leerplanrealisatie wordt ondersteund door overleg met de leraren voor de andere vakken en met de paramedici. De grote betrokkenheid en empathische ingesteldheid zijn sterke punten van het team. De interne deskundigheid wordt zowel formeel via de klassenraden als informeel doorgegeven. Toch was deze wederzijdse professionalisering tot voor kort nog overwegend gericht op attitudinale problematieken en in mindere

mate op didactische, vakinhoudelijke aspecten. Naar aanleiding van het nieuwe leerplan bso Kantoor wordt er sinds dit schooljaar, in zinnvolle samenwerking met de pedagogische begeleiding, hierover wel intensief nagedacht en overlegd. Ook de externe deskundigheidsbevordering is hierop gericht en stond – leraargebonden – op een voldoende hoog peil. Toch blijven er nog heel wat uitdagingen voor de vakgroep. Daarom is het belangrijk dat er ook beleidsmatig meer structurele ondersteuning wordt gegeven aan de didactisch-inhoudelijke werking van de vakgroep.

3.4 OV4 - Structuuronderdeel: Maatschappelijke Vorming in het eerste jaar B en BVL en Project Algemene Vakken in de tweede en de derde graad (leerplan D/2012/7841/011 (mavo) en D/2003/0279/00 pav).

Voldoet

Voor maatschappelijke vorming en voor project algemene vakken is aantoonbaar dat de leerplandoelstellingen in voldoende mate aangeboden en gerealiseerd worden. De evaluatiepraktijk is in elke graad voldoende valide. In de rapportering is er aandacht voor de ontwikkeling van het leerproces. Het gehanteerde proces van handelingsplanning voldoet nipt.

Vaststellingen

Beginsituatiebepaling

*Beeldvorming
Functionele neerslag
Actualisering*

Het inschrijvingsverslag bevat heel wat gegevens over de leerling op medisch, sociaal, psychologisch en pedagogisch vlak. Deze informatie wordt opgeslagen in het leerlingvolgsysteem en wordt besproken op de klassenraad. Voor de leerlingen die reeds het vorige schooljaar op de school verbleven, ligt de nieuwe beginsituatie grotendeels vast op basis van de conclusies van de klassenraad van het einde van het vorige schooljaar.

Doelenselectiefase

*Op maat
Doelenkaders
Horizontale en verticale
afstemming
Multidisciplinair overleg
Evenwichtig aanbod*

Op beleidsniveau wordt bewust gekozen voor maatschappelijke vorming (mavo) in de tweede graad omdat volgens de vakgroep de projectmatige aanpak van project algemene vakken (pav) te weinig houvast biedt voor de doelgroep. Op basis van de opvoedings- en onderwijsbehoeften van de individuele leerling wordt de klassamenstelling doorgevoerd. De leerlingen zitten in homogene niveaugroepen die pedagogisch- didactisch via groepsaankpak worden benaderd. Bij de selectie van de doelen voor de klasgroep wordt de koppeling van de individuele noden, de groepsnoden en de leerplandoelstellingen niet duidelijk geëxpliciteerd. Voor de verticale afstemming van de leerplandoelen wordt veeleer uitgegaan van de resultaten die bij het nauwkeurig volgen van de opeenvolgende themabundels kan bereikt worden, eerder dan een consecutieve afstemming die gebaseerd is op de noden uit de individuele handelingsplannen.

Vorbereidingsfase

*Planning
Multidisciplinair
Samenwerking PAV-BGV
Vakkenopdeling
Groeperingsvorm
Methodiek en werkvormen
Vakgroepwerking
Infrastructuur en uitrusting*

De planningsdocumenten verwijzen niet naar de relatie met de individuele- en groepshandelingsplannen. Elke leraar plant autonoom de voortgang van het leerproces en het beheersingsniveau van de eindtermen. Wel worden horizontaal en verticaal leerinhoudelijk afspraken gemaakt om overlappingen te vermijden.

De planningsdocumenten tonen wel dat in de beide graden voldoende inspanningen geleverd worden om de leerlingen voor te bereiden op sociaal-maatschappelijke integratie in een complexe samenleving. Een sterke troef is zeker het vak zakelijke communicatie (de helft van de lestijden) binnen pav. Daarin worden de eindtermen functionele

taalvaardigheid, functionele tekstgeletterdheid, ict-vaardigheid en organisatiebekwaamheid gepland aangepakt. Dit versterkt het zelfbeeld en helpt de leerlingen om de stap naar het beroepsleven te maken. In elke graad wordt voldoende aandacht besteed aan alle domeinen van het maatschappelijk leven. De betrokkenheid van leerlingen bij tijd en ruimte en de actualiteit komt tot uiting in de ingevulde opdrachtenbundels. Leerinhoudelijke planning toont dat de leerplandoelen steeds geconcretiseerd worden in thema's die aanleunen bij de concrete leefwereld van de leerling. Wel wordt bij de uitvoering van de doelstellingen niet steeds in voldoende mate rekening gehouden met het functionele einddoel. Zo gaat het verwerven van kennis om de kennis soms overheersen, ten nadele van de aandacht voor het kritisch-creatief functioneren. Een doelgerichte graadoverschrijdende samenwerking, met het oog op een gradueel ontwikkelde zelfstandigheidsdidactiek en toepassingsgericht voor toenemende taakspanning en planning, ontbreekt voorlopig. Graad- en leraargebonden zijn er reeds goede voorbeelden van vakdoorbrekende samenwerking ontwikkeld, maar daar zijn nog heel wat groeimogelijkheden. De uitwerking van de geïntegreerde proef toont wel aan dat het doel daarvan bereikt wordt. Het verzorgd, overwegend zelfontwikkeld cursusmateriaal in de tweede en de derde graad vormt de basis voor de planning. Inhoudelijk wordt duidelijk dat er voldoende aandacht besteed wordt aan het zelfstandig leren en werken. Leerlingendocumenten tonen dat er nog kansen zijn voor een meer gedifferentieerde aanpak. Leerlingen met geattesteerde leermoeiijkheden zijn gekend en kunnen gebruik maken van aangepaste maatregelen. Infrastructureel kan er door het beleid nog heel wat verbeterd worden. Zo wordt het vak in een weinig leerkrachtige omgeving gegeven. Het niet beschikken over naslagwerken en actualiteitsbronnen is zeker een rem op de actieve participatie van leerlingen.

Alhoewel het schoolbeleid het volgen van nascholing stimuleert, is de aanwezige deskundigheid zowel leerinhoudelijk als rond meer vaardigheidsgerichte werkvormen, vormen van evaluatie en zelfevaluatie, nog vrij beperkt. Intern overleg rond een meer doelgerichte lespraktijk of multiplicatie van de aanwezige knowhow staan nog in een beginfase.

Uitvoeringsfase

Planmatige aanpak

Flexibiliteit

Methodiek en werkvormen

Individualisatie en differentiatie

In de tweede graad worden voor maatschappelijke vorming (mavo) de domeinen tijd en ruimte, functionele informatieverwerking, maatschappelijk en ethisch bewustzijn, functionele taal- en rekenvaardigheid en organisatiebekwaamheid evenwichtig en inhoudelijk op een voldoende beheersingsniveau aangeboden. De leerstof wordt verwerkt in een gesloten onderwijssituatie en is voldoende aangepast aan de interesses van de leerlingen. De begeleiding van het leerproces gebeurt overwegend informeel. Invuldidactiek is de meest gehanteerde werkvorm. Uit notities en taken blijkt duidelijk dat het voor leerlingen vaak onduidelijk is, waarop zij beoordeeld worden. In de beide leerjaren is een meer gerichte aandacht voor leren leren en effectenmeting wenselijk. In de derde graad wordt pav aangeboden in de vorm van verzorgde, zelf samengestelde cursussen. Door de frequente lesuitval met daaraan gekoppelde vervangingsopdrachten, is het dit schooljaar niet steeds duidelijk welke leerplandoelstellingen reeds gerealiseerd werden. Cursussen bepalen overwegend de lesstructuur, zowel naar vorm als naar inhoud. In de tweede graad worden de diverse maatschappelijke domeinen voldoende evenwichtig en diepgaand behandeld. De geformuleerde opdrachten worden door de leerlingen vaak zelfstandig

ingevuld en daarna klassikaal verbeterd of besproken. De formulering van de opdrachten is in beide graden gelijklopend, wat enerzijds voor een doelgroep houvast biedt, maar anderzijds ook te weinig leidt naar het meer zelfgestuurd leren. De selectie uit die talrijke opdrachten per thema gebeurt op jaarbasis niet altijd even grondig, ofwel wordt het invullen door de leerlingen te weinig opgevolgd. Er worden verschillende ict-opdrachten gegeven, maar de leerlingen worden veel te zelden uitgedaagd om onder begeleiding of zelfstandig relevante en toegankelijke informatie te vinden, kritisch te selecteren of zelfstandig te gebruiken. Sporadisch wordt het schoolplatform gebruikt om aanvullend materiaal of opdrachten digitaal ter beschikking te stellen. In de begeleiding van het leerproces kan de rol van de leraar als coach van het zelfstandig leerproces zeker nog beter ingevuld worden; de eindverantwoordelijkheid van het leren ligt nu overwegend in handen van de leraar. Opvallend is de geringe formele aandacht voor aanvullingen, wijzigingen of correcties, noodzakelijk voor een dynamische diagnostiek. Ook de gestructureerde aanpak voor remediëring kan zeker verbeterd worden. Een aantal ervaringsgerichte activiteiten onderbouwt de leerplanrealisatie. De georganiseerde projecten bestrijken wel – zij het niet altijd doelbewust – een brede waaier aan vakgebonden en vakoverschrijdende doelstellingen. Positief voor de leerplanrealisatie zijn de vertrouwenwekkende en motiverende omgang met de leerlingen, de gestructureerde aanpak en het engagement van de leraren. De bereidheid tot reflectie, de openheid voor externe evaluatie en de aanwezigheid van goede praktijkvoorbeelden zijn signalen van een interne dynamiek.

Evaluatiefase

Visie en afspraken
Systeem of instrument
Gelinkt aan doelen/diagnostisch
Valide, evenwichtig en
representatief
Overgangscriteria
Procesevaluatie
Kwalificatieproef
Rapportering

De evaluatiescore wordt gevormd door het totaal van de punten die behaald werden op taken en toetsen. De school opteert voor procesevaluatie, maar in realiteit is veeleer sprake van gespreide productevaluatie. De evaluatiepraktijk houdt onvoldoende rekening met de in het leerplan opgenomen kenmerken en normen rond de evaluatie van de leerlingen. De summatieve evaluatie gebeurt wel vanuit vooropgestelde doelen, maar deze zijn in overdreven mate cognitief gericht. De formatieve evaluatie is gericht op het in kaart brengen van de vaardigheden, maar komt in het geheel van de beoordeling te weinig tot haar recht. Noch in mavo, noch in pav wordt duidelijk in welke mate in het leerproces rekening wordt gehouden met de aanwezige verschillen in voorkennis en vaardigheden, talenten en attitudes van leerlingen. Dit vormt een belangrijke voorwaarde om het evalueren gericht op het leerproces te organiseren. Schriftelijke feedback is in de leerlingennotities heel erg beperkt terug te vinden en verbeteringen van taken en toetsen worden weinig gevraagd of opgevolgd. Dit beperkt de mogelijkheid tot bijsturing en de behoefte tot veranderen bij de leerling.

4. BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of -variabelen levert het volgende op:

4.1 Personeelsbeheer

4.1.1 Evaluatiesysteem

De school staat voor wat betreft de kwaliteitsbewaking van deze indicator/variabele aan het begin van een ontwikkelingsproces.

Motivering

- Er is beperkte aandacht voor de doelgerichtheid van het evaluatiesysteem. Het evaluatiereglement is een goede aanzet om de visie en de doelen van het schoolbestuur te verduidelijken. Momenteel wordt het functieprofiel van 'leraar ASV' bij de functioneringsgesprekken gebruikt als basis voor het individualiseren van de functiebeschrijvingen van alle organieke ambten en instellingsgebonden functies. Dit vormt een basis voor de personeelsleden om te weten wat het schoolbestuur van hen verwacht. Toch sluit dit functieprofiel echter te weinig aan bij de taken van de paramedici en meer coördinerende functies om deze functioneringsgesprekken doelgericht te kunnen laten verlopen.
- Het juridisch en administratief in orde maken van het proces van personeelsevaluatie was in de voorbije jaren geen prioriteit voor de school. De reglementaire bepalingen zijn niet ten volle nageleefd. De betrokkenheid van het bevoegde inspraakorgaan bij het tot stand komen van de functieprofielen is niet in overeenstemming met de regelgeving. Het lokaal comité (LOC) is niet reglementair samengesteld (zie Algemeen Beleid). De algemene afspraken inzake de functiebeschrijving voor de paramedici en voor de directeur, werden niet besproken in het LOC. Formele evaluatiegesprekken met alle personeelsleden vonden tot op heden nog niet plaats. Dit is een inbreuk tegen de regelgeving die stelt dat de school reeds met een tweede cyclus van evaluaties moet gestart zijn en toont aan dat de school onvoldoende aandacht schenkt aan de doelgerichtheid van het evaluatieproces.
- De aandacht voor de ondersteuning van de personeelsevaluatie is momenteel nog te beperkt. Er is geen efficiënte organisatie en planning om het evaluatieproces volledig te kunnen realiseren. De schoolleiding ontwikkelde instrumenten voor de functioneringsgesprekken, maar deze zijn nog onvoldoende gericht op verschillende functieprofielen. Verder zijn er wel ondertekende verslagen terug te vinden van functioneringsgesprekken met het grootste deel van het personeel. Deze verslagen bestaan hoofdzakelijk uit het standaard functieprofiel, aangevuld met soms beperkte, soms uitgebreide en zinvolle opmerkingen door het personeelslid. Er zijn echter weinig specifieke afspraken terug te vinden met betrekking tot de werkpunten, bijv. ook op het vlak van vorming en nascholing, die het personeelslid ter harte zou moeten nemen. Hierdoor heeft de aanpak een veeleer vrijblijvend karakter en worden kansen gemist om met deze gesprekken het personeelsbeleid te ondersteunen. Personeelsleden geven wel aan dat ze de functioneringsgesprekken als motiverend en inspirerend ervaren. Hieruit blijkt dat er voldoende aandacht is voor de culturele ondersteuning van dit proces. Er is een beperkte aandacht voor de doeltreffendheid van het proces. De schoolleiding deed daar op schoolniveau nog geen systematische reflectie over. Bij de verslagen van de functioneringsgesprekken waren er bij een aantal personeelsleden wel soms zeer algemene, soms specifieke werkpunten terug te vinden, maar er kon niet worden aangetoond of deze nadien ook werden opgevolgd door de directie. Tot op heden werden er ook geen formele evaluatiegesprekken gehouden met het personeel. Door het geheel van deze situatie worden kansen gemist om het evaluatiebeleid te kaderen in een hedendaags personeelsbeleid waarbij wordt opgevolgd en gewaardeerd en waarbij uiteindelijk ook de doeltreffendheid van dit beleid kan worden nagegaan.
- Er is slechts een beperkte aandacht voor de verdere ontwikkeling van het evaluatiesysteem. De nieuw aangeworven directeur is gestart met een nascholing om hiervoor meer deskundigheid te verwerven, maar het verdere verloop van deze opleiding is onduidelijk. Er bestaat nog geen concrete planning om

ten volle tegemoet te komen aan de reglementaire bepalingen inzake de personeelsevaluatie. Het is onduidelijk wanneer er gestart zal worden met het houden van evaluatiegesprekken. Een concrete planning om tegemoet te komen aan de verwachtingen van de overheid ontbreekt. Er werden nog te weinig initiatieven genomen om een cyclisch evaluatiesysteem te ontwikkelen.

Inbreuken tegen de regelgeving

- Het schoolbestuur onderhandelt de algemene afspraken inzake functiebeschrijvingen voor de paramedici niet in het lokaal comité, conform art.47 ter § 3 van het 'Decreet betreffende de rechtspositie van sommige personeelsleden van het gesubsidieerd onderwijs en de gesubsidieerde centra voor leerlingenbegeleiding.
- Het personeel wordt niet geëvalueerd conform art. 47ter, §4, 5; 47octies van het 'Decreet van 27/03/1991 betreffende de rechtspositie van sommige personeelsleden van het gesubsidieerd onderwijs en de gesubsidieerde centra voor leerlingenbegeleiding.

4.2 Professionalisering

4.2.1 Deskundigheidsbevordering

De vaststellingen wijzen op een redelijke tot sterke aandacht voor:
-ondersteuning.

Motivering

- De school beschikt niet over een uitgeschreven nascholingsplan. Dit is een inbreuk tegen de regelgeving.
- De minimaal ontwikkelde visietekst die daarover bestaat steunt op het pedagogisch project van de school en legt de verantwoordelijkheid voor de deskundigheidsontwikkeling overwegend bij het personeel. Een gefaseerd actieplan voor de voltallige personeelsformatie is er niet. Wegens het ontbreken van een gerichte bevraging heeft het beleid geen duidelijk zicht op de nascholingsbehoeften van de leraren. Wel blijkt uit informeel contact dat zij vragende partij zijn, zowel voor vakgerichte als algemeen pedagogische thema's.
- De school wil de deskundigheidsontwikkeling wel aanmoedigen en ondersteunen. Op schoolniveau worden pedagogische studiedagen gehouden. Heel wat leraren hebben het postgraduaat autisme behaald en ook het paramedisch personeel kan professionele navorming volgen. De beperkte aansturing en opvolging zorgen dat er geen verantwoording, noch rond de keuzes, noch rond de bereikte effecten van de nascholingen wordt afgelegd. Eventuele multiplicatie gebeurt informeel, maar wegens het grote personeelsverloop is dit effect ook beperkt.
- Het nieuw beleid wil het professioneel functioneren van het personeel niet alleen opvolgen, maar ook stimuleren. Het is de bedoeling dat in het functioneringsgesprek, gebaseerd op de functiebeschrijving, afspraken worden vastgelegd rond concrete werkafspraken. Het beleid heeft een pedagogische raad opgericht om het onderwijskundig functioneren en de pedagogische knowhow aan te scherpen.
- De vakwerkgroepen en het opleidingsoverleg worden slechts in beperkte mate aangestuurd en opgevolgd vanuit het beleid. Er zijn dan ook zeer aanzienlijke verschillen in de breedte en de diepgang van de vakgroepwerking. De vakgroepen genieten een grote mate van autonomie, maar moeten in ruil daarvoor weinig of geen verantwoording afleggen van hun werking, hun keuzes en hun bereikte effecten.
- Wel heeft men enige aandacht voor de prioriteiten voor de komende schooljaren. De focus ligt op onderwijskundige vakoverschrijdende thema's. Het beleid wil de effecten van het nascholingsbeleid nagaan en daarom heeft het vorig jaar aan alle leraren een schriftelijke zelfevaluatie gevraagd. Deze zelfevaluatie is gebaseerd op de functiebeschrijvingen en moet in het functioneringsgesprek leiden tot het vastleggen van geïndividualiseerde, concrete en tijdgebonden werkafspraken. Deze nieuwe aanpak heeft in beperkte mate bij beginnende leraren vorm gekregen, maar welke effecten tegen welke termijn moeten bereikt worden, blijft voorsnog een onbeantwoorde vraag. Uitgangspunt van dit initiatief is de

vaststelling dat het rendement zwak is en dat een aanzienlijke groep leerlingen mislukken. De reflectiegroep wil haar aandacht in hoofdzaak richten op activerende werkvormen en alternatieve evaluatievormen. Het beleid hoopt via kleinschalige vernieuwingsprojecten een algemene competentieverbreiding van het lerarenkorps op gang te brengen. Ook hier is van een actieplan dat opgesteld is volgens de SMART-principes (Specifiek, Meetbaar, Acceptabel, Realiseerbaar, Tijdsgebonden) nog geen sprake.

Inbreuken tegen de regelgeving

- Het ontbreken van een goedgekeurd nascholingsplan: Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 08 MEI 2009

4.3 Begeleiding

4.3.1 Leerbegeleiding

De school staat voor wat betreft de kwaliteitsbewaking van deze indicator/variabele aan het begin van een ontwikkelingsproces.

Motivering

- De orthopedagogen van de school hebben onlangs een eerste werkttekst uitgewerkt rond de schooleigen visie op handelingsplanning. Deze is waardevol doch op dit ogenblik is deze visie nog niet geïmplementeerd waardoor de wijze waarop de school haar leerbegeleiding verder vorm wil geven en hoe ze haar onderwijsaanbod afstemt op de leernoden van een klasgroep, nog onvoldoende tot uiting komt in de handelingsplanning. Er werd de laatste jaren wel al werk gemaakt van een ondersteunend document voor het uitwerken van de handelingsplanning. Vanaf dit schooljaar wordt dit ook digitaal ondersteund.
- Er is nog geen structurele aandacht voor ondersteuning en opvolging van de handelingsplanmatige aanpak. De organisatie van de therapeutische begeleiding verloopt onvoldoende vanuit een klassenraadsbeslissing. Het inzetten van ergotherapeuten als autonome lesgever in leerplangerichte vakken spoort niet met de geest van de regelgeving en de deskundigheid van deze paramedici. De organisatie van de klassenraad is onvoldoende gericht op het pedagogische aspect van de schoolwerking en de efficiëntie van het aanvullend middagoverleg is te beperkt om een multidisciplinaire aanpak en een gerichte doelenselectie op maat van elke leerling te garanderen. De gehanteerde instrumenten om tot een goede leerbegeleiding te komen zijn onvoldoende op elkaar afgestemd om gelijkgerichtheid te waarborgen. Sommige leraren presteren niet het opgelegde aantal uren klassenraad omdat ze nog een lesopdracht vervullen op het moment dat de klassenraden doorgaan. Deze foute schoolorganisatie is een inbreuk tegen de regelgeving. De school kan niet aantonen dat de uren bijscholing-begeleiding vanuit een gemotiveerde klassenraadsbeslissing en op een correcte wijze ingevuld worden wat eveneens een inbreuk tegen de regelgeving is.
- De vakgroepen van opleidingsvorm één hebben instrumenten en leerlijnen ontwikkeld om hun leeraanbod beter op elkaar af te stemmen. Daarbij zijn ze uitgegaan van de ontwikkelingsdoelen voor opleidingsvorm één en hebben ze die gekoppeld aan de verschillende vakken en leeractiviteiten. Op die wijze is de effectiviteit en de doeltreffendheid van het leerproces vergroot. Toch blijken er in de handelingsplannen nog onvoldoende sporen terug te vinden van de leervorderingen van de leerlingen waardoor een diagnostische aanpak gekaderd in het cyclische proces van handelingsplanning nog onvoldoende tot uiting komt. In opleidingsvorm vier is er te weinig aandacht voor remediëring en differentiatie tijdens de les via een flexibel en individueel aangepast aanbod en daarop afgestemde werkvormen. De aandacht voor de doeltreffendheid is hierdoor veeleer zwak. Voor de begeleiding en aanpak van de sociale en emotionele noden van de leerlingen is er daarentegen wel een goede aanpak met duidelijke effecten voor beide opleidingsvormen.
- Er is een aanzet om het voorstel voor ontwikkelingsdoelen voor opleidingsvorm één verder te implementeren en het leeraanbod hierop af te stemmen. Toch wordt er voor opleidingsvorm één nog te

sterk uitgegaan van de bestaande vakkenstructuur en vertrekt men niet vanuit gepersonaliseerde doelen van elke leerling voor het bepalen van een leeraanbod. Voor opleidingsvorm vier worden de leerplanontwikkelingen onvoldoende opgevolgd waardoor de nadruk te sterk blijft liggen op het cognitieve niveau en slechts in mindere mate op een competentiegericht niveau. Uit de vaststellingen blijkt dat er een zekere aandacht is voor de ontwikkelingsdynamiek maar dat die sterk verschillend is per opleidingsvorm.

Inbreuken tegen de regelgeving

- De organisatie van de uren klassenraad zoals verduidelijkt in SO/2011/03/BuSO structuur en organisatie buso en in SO/2011/01(buso).
- De aanwending van de uren bijscholing-begeleiding zoals verduidelijkt in SO/2011/01/buso 5.6.3.

5. ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op:

- Deze school werd pas vorig schooljaar autonoom door een splitsing van VIBO De Brem. VIBO De Brem richt zich op leerlingen met een verstandelijke beperking die schoollopen in een opleidingsvorm één. VIBO Kasteelpark focust zich op leerlingen met een fysieke handicap of een autismespectrumstoornis binnen opleidingsvorm één en vier. In februari werd een nieuwe directeur aangesteld. Deze directeur was op het tijdstip van de doorlichting twee maanden in dienst.
- De vroegere schoolleiding voerde een niet hiërarchische leidingstijl. Hierdoor kende deze school een cultuur die van onderuit aangestuurd werd. Er is geen structureel middenkader dat de leiding van de school op zich neemt. Wel zijn er zeer veel BPT-uren opgericht die ingevuld worden door veel verschillende personen. Voor de invulling van deze uren zijn zeer beperkte functiebeschrijvingen opgesteld. Inhoudelijk behoren veel van deze opdrachten tot de kernopdrachten van leraren. Daarenboven blijkt dat dit urenpakket niet is goedgekeurd in een wettelijk overlegorgaan wat een inbreuk is tegen de regelgeving. De orthopedagogen worden uitsluitend ingezet voor leerlingenbegeleiding en niet voor ondersteuning van het schoolbeleid in zijn globaliteit. Sommige paramedici vervullen volwaardige lesopdrachten en worden onvoldoende doordacht ingezet in de ondersteuning van klaspraktijk volgens hun deskundigheid. De communicatie tussen het personeel en het schoolbestuur verloopt zeer stroef waardoor er onbegrip is voor de standpunten van beide zijden.
- De ontoereikende infrastructuur en uitrusting heeft tot gevolg dat veel leerplandoelstellingen niet kunnen gerealiseerd worden. Dit heeft een negatieve invloed op de ontwikkeling van krachtige leeromgevingen en op het realiseren van de eindtermen. Dit probleem moet op korte tijd weggewerkt worden wil de school de erkenning voor haar onderwijsaanbod behouden. Deze problematiek drukt zeer sterk op het welbevinden van de personeelsgroep en heeft hierdoor invloed op de onderwijskwaliteit.
- De visieontwikkeling is sterk gericht op gedragsmatige, sociale en emotionele aspecten. Voor leerlingen met autismespectrumstoornissen is dit een belangrijke en verantwoorde keuze. De vakgroepen van opleidingsvorm één hebben een duidelijke visie ontwikkeld over hun onderwijsaanbod die afgestemd is op de doelgroep van de school. Voor opleidingsvorm vier is deze visie beperkt tot realisering van de leerplannen rekening houdende met de leerlingen hun handicap en de sociale en emotionele aspecten die daarvan het gevolg zijn. De aandacht voor competentieontwikkeling komt onvoldoende tot uiting in de handelingsplanmatige aanpak. Er is pas vorige maand een schoolwerkplan uitgewerkt. Dit toont aan dat de schoolwerking tot nu toe te weinig gestuurd werd vanuit een gezamenlijk gedragen onderwijskundige visie en doelgerichtheid.
- De opmaak van het lessenrooster is gekenmerkt door het clusteren van vakken in blokken van twee of meer uren. De school kan hiervoor geen duidelijke visie voorleggen. Deze opmaak zorgt binnen opleidingsvorm vier voor een onevenwichtige lessenspreiding (bv.: drie uren Frans of Engels of wiskunde op een namiddag) waaruit blijkt dat dit lessenrooster niet steeds opgemaakt is op basis van

leerlingenkenmerken. De onderwijstijd wordt niet ten volle gerespecteerd. Lessen eindigden te snel, pauzes duren langer dan gepland.

- De wettelijk verplichte participatieorganen zijn niet opgericht. Er is geen lokaal overlegorgaan (LOC) met vertegenwoordigers van de personeelsleden van deze school en van het schoolbestuur. De schoolraad is voorlopig nog steeds niet opgericht en het comité voor preventie en bescherming op het werk (CPBW), dat het welzijnsbeleid op school moet opvolgen, komt onvoldoende samen. Onlangs werd een pedagogische raad opgericht en heeft de nieuwe schoolleiding de intentie om een schoolraad te installeren. Het is op dit ogenblik onduidelijk in welke mate de besluitvorming voldoende participatief is. Het is een uitdaging voor de nieuwe schoolleiding om een proces op te starten waarbij de besluitvorming via duidelijke structuren vorm krijgt en breed gedragen kan worden door alle personeelsleden.
- In het schoolreglement is de bijdrageregeling opgenomen doch de bedragen zijn veeleer algemeen en de school kan bovendien niet aantonen dat dit besproken is met de afgevaardigden van de ouders (wegens het ontbreken van een schoolraad). De afwijkingen op de bijdrageregeling zijn niet vermeld. Daarnaast is de wijze waarop de leerlingen worden geëvalueerd, het evaluatiestelsel met inbegrip van de remediëringsmaatregelen, onvoldoende duidelijk (stages en GIP worden niet vermeld, beoordeling centrale examencommissie).
- Op het vlak van kwaliteitszorg zijn er tot nog toe weinig of geen initiatieven genomen. Recentelijk is er wel een tevredenheidsenquête uitgevoerd bij de ouders. Dit kadert echter nog onvoldoende in een globaal systeem van kwaliteitsbewaking zoals het kwaliteitsdecreet van mei 2008 voorschrijft. De school werkt onvoldoende systematisch, integraal en cyclisch aan gegevensverzameling, gegevensanalyse en kwaliteitsbijsturing waardoor ze haar decretale taak als eerste bewaker van de kwaliteit nog niet ten volle vervult.

Inbreuken tegen de regelgeving

- De onderhandeling in het lokaal comité over de afwijking van 3% op het aantal in te richten BPT uren gebeurt niet conform het Besluit van de Vlaamse regering betreffende de organisatie van uren die geen lessen zijn in het buitengewoon secundair onderwijs en verduidelijkt in SO/2011/01(buso).
- Het evaluatiestelsel met inbegrip van de remediëringsmaatregelen zijn onvoldoende duidelijk terug te vinden in het schoolreglement evenals de afwijkingen op de bijdrageregeling: Besluit van de Vlaamse Regering van 17 december 2010 houdende de codificatie betreffende het secundair onderwijs artikel 111-112.
- Het ontbreken van een lokaal overlegcomité zoals bepaald in het Decreet tot oprichting van onderhandelingscomités in het vrij gesubsidieerd onderwijs van 5 april 1995.

6. STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

6.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- De initiatieven in de derde graad Kantoor waarmee het realiteits- en competentiegericht karakter van de lessen wordt vergroot.
- De uitwerking van de sociaal-maatschappelijke training in opleidingsvorm een.
- De administratieve en didactische uitwerking van de stages voor de studierichting Kantoor.
- De afstemming van de schoolstructuur op de mogelijkheden van de doelgroep binnen opleidingsvorm één.
- De aangepaste methodieken voor re-integratie in de schoolcultuur en de maatschappij.
- De betrokkenheid en inzet van de leraren.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen:

- De rapporteringspraktijk.
- De aandacht voor evaluatie van attitudes.

6.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- De te sterke aandacht voor het cognitieve onderwijsaanbod.
- De leervorderingen van de leerlingen over de schooljaren heen in kaart brengen in opleidingsvorm één.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen:

- De handelingsplanmatige aanpak.
- De ontwikkeling van leerlijnen met betrekking tot vakgerichte competenties van de eerste tot de derde graad.
- De uitwerking van differentiatie en remediëring zodanig dat ze de leerplanrealisatie niet in het gedrang brengt.
- De infrastructurele en materiële ondersteuning van de didactische processen.
- De aansturing en opvolging van de vakgroepwerking en leerplanrealisatie.
- De uitwerking van een meer competentie- en procesgerichte evaluatie.
- De aandacht voor de kwaliteitsbewaking van de deskundigheidsbevordering.
- De personeelsevaluatie.

Wat betreft het algemeen beleid:

- Het beleidsvoerend vermogen.
- De communicatie.
- De opvolging van de regelgeving.
- Het beleid met betrekking tot infrastructuur en materiële uitrusting.
- Het kwaliteitszorgsysteem.

6.3 Wat moet de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- De leerplanrealisatie van het leerplan Handel in de basisoptie Handel in de eerste graad.

Wat betreft de regelgeving:

- Het ontbreken van een lokaal overlegcomité (cfr. het Decreet tot oprichting van onderhandelingscomités in het vrij gesubsidieerd onderwijs van 5 april 1995).
- De onderhandeling van de algemene afspraken inzake functiebeschrijvingen in het lokaal comité (cfr. art.47 ter § 3 van het 'Decreet betreffende de rechtspositie van sommige personeelsleden van het gesubsidieerd onderwijs en de gesubsidieerde centra voor leerlingenbegeleiding').
- De onderhandeling in het lokaal comité over de afwijking van 3% op het aantal in te richten BPT uren, (cfr. het Besluit van de Vlaamse regering betreffende de organisatie van uren die geen lessen zijn in het buitengewoon secundair onderwijs en verduidelijkt in SO/2011/01(buso)).
- De evaluatie van het personeel (cfr. art. 47ter, §4, 5; 47octies van het 'Decreet van 27/03/1991 betreffende de rechtspositie van sommige personeelsleden van het gesubsidieerd onderwijs en de gesubsidieerde centra voor leerlingenbegeleiding').

- Het ontbreken van een goedgekeurd nascholingsplan (cfr. Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 08 MEI 2009).
- De organisatie van de uren klassenraad (cfr. SO/2011/03/BuSO structuur en organisatie buso en in SO/2011/01(buso)).
- De aanwending van de uren bijscholing-begeleiding (cfr. SO/2011/01/buso 5.6.3).
- Het evaluatiestelsel met inbegrip van de remediëeringsmaatregelen, evenals de afwijkingen op de bijdrageregeling (cfr. Besluit van de Vlaamse Regering van 17 december 2010 houdende de codificatie betreffende het secundair onderwijs artikel 111-112).

7. ADVIES

In uitvoering van het Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor erkenning

BEPERKT GUNSTIG

OPLEIDINGSVORM 4

omwille van het onvoldoende realiseren van de leerplandoelstellingen voor

STRUCTUURONDERDEEL		Basisvorming	Keuze/Specifiek gedeelte
Graad 1	Handel		Handel

8. REGELING VOOR HET VERVOLG

Het bestuur van de instelling moet **vanaf 25/04/2017** kunnen aantonen dat de tekorten met een beperkt gunstig advies in voldoende mate werden geredimeerd.

Namens het inspectieteam, de inspecteur-verslaggever

Wim Baude

Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de instelling:

Voor kennisname

Het bestuur of zijn gemandateerde

Naam: